JAČANJE MJERA OTPORNOSTI NA KLIMATSKE PROMJENE ZA ZAŠTITU I RESTAURACIJU EKOSUSTAVA U SPAČVANSKO – BOSUTSKOM BAZENU – **RETFOR**

STRENGTHENING CLIMATE RESILIENCE MEASURESFOR PROTECTION AND REVITALISATION OF ECOSYSTEMS IN THE SPAČVA- BOSUT BASIN – **RETFOR**

Irena Franjić [1]* Danijel Cestarić [2]

[1]*Hrvatske šume d.o.o., Direkcija, Služba za EU projekte, Ulica kneza Branimira 1, Zagreb

[2] Hrvatske šume d.o.o., Uprava šuma Podružnica Vinkovci, Trg bana Josipa Šokčevića 20, Vinkovci

UVOD

Područje Spačvansko-bosutskog bazena koji se proteže kroz Hrvatsku i Srbiju najveći je kompleks šuma hrasta Lužnjaka (*Quercus robur* L.) u ovom dijelu Europe. Zbog klimatskih promjena sve je izraženiji problem nedostatka vode što ugrožava zdravlje i prirodni razvoj šuma na području projekta. Kao odgovor na klimatske izazove nastao je projekt RETFOR čiji su vodeći partner Hrvatske šume s partnerima iz obje zemlje: Javno poduzeće „Vojvodinašume", Hrvatske vode, Javno vodoprivredno poduzeće „Vode Vojvodine" , Centar kompetencija d.o.o. za istraživanje i razvoj, Vinkovci, Fond za evropske poslove i razvoj APV.
Ukupna vrijednost projekta je 2.837.411,10 eura od čega su 85% bespovratna sredstva EU iz Interreg IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2021. – 2027., a provodit će se od 1. studenoga 2024. do 31. listopada 2027. Cilj projekta je povećati otpornost Spačvansko-bosutskog bazena na klimatske promjene radi očuvanja biološke raznolikosti.

Slika1: Posljedice prirodne katastrofe 2023.

Slika 2: Stablo hrasta lužnjaka nakon oluje

PROJEKTNO PODRUČJE

Projektno područje obuhvaća Spačvansko – bosutski bazen, jedinstveni ekosustav nizinskih šuma hrasta lužnjaka u Europi, površine 50.000 ha; 40.000 ha u Republici Hrvatskoj i 10.000 ha u Republici Srbiji. Ovo je ujedno i važan ekološki koridor između dviju zemalja. Nakon ekstremnog olujnog nevremena u ljeto 2023. godine, uništen je značajan dio potencijala ovog ekosustava. Uz razornu oluju, dugotrajna suša ostaje primarni izazov s višestrukim negativnim učincima na održivost i dugoročnu funkcionalnost cijelog kompleksa.

Slika 3: Projektno područje

PROJEKTNE AKTIVNOSTI

Aktivnost 1:

1.1 Osnovna procjena – analiza postojećih podataka, studija i EU projekata sa sličnim temama
1.2. Identifikacija i priprema pilot lokacija: početna terenska priprema
1.3. Komunikacijske aktivnosti: izrada komunikacijskog plana i identifikacija potencijalnih dionika

Aktivnost 2:

2.1 Uspostava zajedničkog prekograničnog sustava praćenja nivoa podzemnih voda za poticanje otpornosti i prilagodbe na klimatske promjene
2.2 Softver za dinamičko modeliranje podzemnih voda + meteorološke postaje
2.3 Aktivnost za ublažavanje suše u Spačvanskom bazenu - nadogradnja krune pregrade na rijeci Bosut kod Lipovca (HR)
2.4 Uspostava dva duboka piezometra dubine oko 50 m za praćenje nivoa i kvalitete podzemnih voda (HR)
2.5 Restauracija bare Radosava (SRB)
2.6 Rekonstrukcija brane na rijeci Bosut (SRB)
2.7 Osnivanje Centra za praćenje klimatskih promjena kao odjela u okviru Centra kompetencija d.o.o. za istraživanje i razvoj
2.8 Komunikacijske aktivnosti/javni događaji: organizacija događaja o napretku projekta i inovacijskim aktivnostima uz sudjelovanje vanjskih stručnjaka i organizacija.

Aktivnost 3:

3.1 Provjera valjanosti i sistematizacija rezultata na primjernim i testiranim rješenjima
3.2 Izrada Strategije koju će prihvatiti organizacije
2.3 Komunikacija i diseminacije: tehnički sastanci s dionicima u vezi s diseminacijom rezultata i povećanjem potencijala za prihvaćanje rješenja

Slika 4. Početna konferencija projekta

Slika 5. Konstantinos Soupilas, predstavnik Delegacije EU

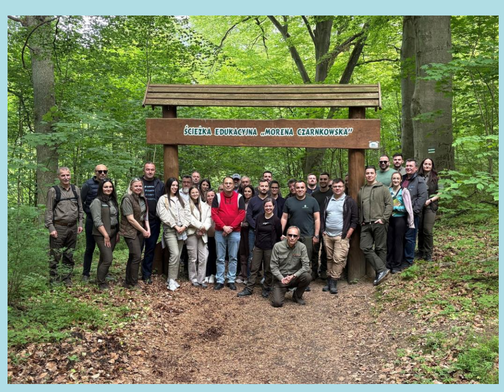
DO SADA OSTVARENI REZULTATI:

Slika 6: Završena automatizacija piezometara na dijelu projektnog područja u Srbiji

Slika 7: Tehnički podaci o pilot lokacijama

Slika 8: Studijsko putovanje u Poznanj u suradnji sa Državnim šumama Poljske (Lasy Panstwowe)

Slika 9: Izrađena brošura za edukaciju djece

Slika: Odrađeni pripremni radovi za instalaciju dvije meteorološke postaje

Slika10: Počeli radovi na rekonstrukciji pregrade Lipovac

Slika 11: Centar za praćenje klimatskih promjena

ZAKLJUČAK

Projekt RETFOR će donijeti održiva rješenja usmjerena na očuvanje i prilagodbu šumskih ekosustava na Području Spačvasnko – bosutskog bazena.

KOPAČKI RIT
JUČER, DANAS, SUTRA